

TROEBEL WATER - lesmap

Tekst: Wim De Wulf
Regie: Els Trio
Spel: Dominique Collet en Wim De Wulf
Muziek: Wim De Wulf
Poppen: Steven Luca Groenen
Assistentie poppen: Dries Dewin en Astrid Michaelis
Licht- en decorontwerp: Rupert Defossez

Ultima Thule vzw
Kazemattenstraat 17
9000 GENT
T 09 324 08 68
E info@ultima-thule.be
W www.ultima-thule.be

Beste leerkracht,

Binnenkort komt u met uw klas kijken naar onze voorstelling **TROEBEL WATER**. Om dit theaterbezoek voor te bereiden in de klas en om de voorstelling achteraf te kunnen bespreken, hebben wij voor u deze educatieve map samengesteld.

U vindt in deze map informatie over de voorstelling en de ploeg. Enkele van de hoofdthema's die in de voorstelling aan bod komen, zullen we kort belichten.

We vragen u om ook gebruik te maken van onze website: www.ultima-thule.be. Hier vindt u filmpjes over het gezelschap en naar aanleiding van het repetitieproces van de voorstelling.

Omdat de voorstelling bedoeld is voor leerlingen van het 5de en het 6de leerjaar en van het 1ste en 2de middelbaar, vindt u misschien niet alles in deze lesmap even relevant voor uw eigen klasgroep. Uiteraard rekenen wij op uw expertise als leerkracht om een interessante selectie te maken.

Wij wensen u veel plezier met **TROEBEL WATER** en met de voorbereiding ervan in uw klas.

1. ULTIMA THULE, het gezelschap

Ultima Thule brengt figurentheater voor jongeren en volwassenen. Noem het teksttheater waarbij niet enkel de acteurs spreken. Alles wat niet te heet of te zwaar is kan bijdragen tot het vertellen van het verhaal.

De acteurs bedienen zich van poppen, voorwerpen, rommel, projectie, muziek, kunstwerken en van zichzelf om te vertellen of te tonen wat er te vertellen of te tonen valt. Daarbij ligt de nadruk op het zoeken naar suggestiviteit.

Wat je ziet is niet wat het lijkt: een buis en een paar touwen worden een schip, bouwpaletten een plattelandsgezicht, een paar postzakken veranderen al gauw in een steile berg.

Kortom: Ultima Thule maakt theater waarin 1 + 1 nooit zomaar 2 is.

Onze voorstellingen vertellen nooit de Grote Verhalen, de klassiekers, maar zoeken naar kleine vertellingen over hekenbare dagdagelijkse dingen. Ook als dat gebeurt tegen een uitgesproken maatschappelijke achtergrond die we relevant vinden, maar die we niet met de moraliserende vinger willen benoemen.

Het gaat steeds over kleine mensen in de grote wereld. En voor **TROEBEL WATER** is dat zeer letterlijk te nemen.

Dit seizoen is Ultima Thule ook op tournee met de voorstellingen 'Het Eindeloos Geduld van 3 Dagen' en '1900'.

Alle informatie over en foto- en videomateriaal van onze voorstellingen staan uiteraard ook op onze website www.ultima-thule.be

2. TROEBEL WATER, het verhaal

Tommy is 11. Zijn moeder 24.

'Ik was er vroeg bij', zegt ze.

'Waarbij', vraagt Tommy.

'Daarbij', zegt zijn moeder.

'Waarom,' vraagt Tommy.

'Daarom', zegt zijn moeder.

Ze heet Vanessa. Ze is niet veel thuis. Thuis, dat is een caravan, onder de brug van de snelweg, waar die de stad invliegt. Niet die snelweg, natuurlijk, de auto's op die snelweg. Tekedem. Tekedem. Tekedem, hoort Tommy als hij alleen in zijn bed ligt.

Want zijn ma heeft veel om handen. Met vriendinnen. En vrienden. En dan is er Jean, en iedere keer als hij komt is het ruzie: 'Tommy kan u missen als de pest'. Maar aan Tommy vraagt ze niks....

En de oude man in dat huis aan de overkant, daar mag hij niet naartoe. Maar 's nachts kruipt Tommy op de brug van de snelweg. Dat is wel straf, zo op een baanvak lopen, op de witte strepen, zo hard ge kunt en dan maken dat ge weg zijt als er auto's komen. Snel en weg, maar waar naartoe?

Dat zien we wel, droomt Tommy.

3. DE PLOEG

ACTEURS

Wim De Wulf

Als artistiek leider van Ultima Thule tekent Wim De Wulf al jarenlang het artistiek parcours van het gezelschap uit. Tot voor kort deed hij dat vooral als auteur en regisseur van de voorstellingen. Maar met de voorstelling *Oosterlengte* kreeg hij de smaak van het spelen opnieuw te pakken. Voor *Troebel Water* schreef De Wulf de tekst, die hij nu samen met Dominique Collet leven inblaast op scène. De Wulf is momenteel ook betrokken als regisseur bij *Kapitein Winokio*, schrijft aan een nieuw album en werkt samen met Wigbert van Lierde aan een muziektheatervoorstelling.

Dominique Collet

Actrice Dominique Collet is al vaker betrokken geweest bij voorstellingen van Ultima Thule, onder andere in *Geschrift* en *Door De Bomen Het Bos* speelde ze mee. Voor *Troebel Water* staat ze op

scène, naast Wim De Wulf, met wie ze, ondanks de lange samenwerking, nooit eerder samenspeelde.

Behalve bij Ultima Thule is Collet ook betrokken bij Lazarus, heeft ze haar eigen jeugdgezelschap TANK! en staat ze in voor de atelierwerking van Kopergieterij.

REGIE

Els Trio

Als actrice was Els Trio al vaak te gast bij Ultima Thule, onder andere bij *De Gomaartrilogie*, *Rostekop*, *Geschrift* en *Stukken Van Mensen*. Voor *Oosterlengte* coachte ze samen met Sven Ronsijn de monoloog van Wim De Wulf. Deze keer staat ze in voor de regie van *Troebel Water*, waarmee nogmaals bewezen wordt dat er al eens geschoven wordt met de functies binnen Ultima Thule.

Trio speelt momenteel ook bij TANK! en toert met haar eigen succesvolle kindervoorstelling *Roomvlekpieternel*.

TECHNIEK

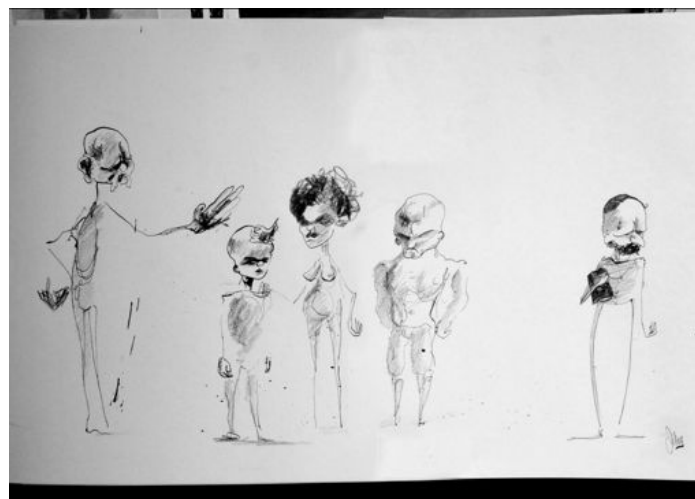

Rupert Defossez

Rupert Defossez studeerde animatiefilm aan het K.A.S.K. in Gent. Hij is een vaste medewerker bij Ultima Thule en is verantwoordelijk voor het lichtontwerp, de uitvoering ervan en de techniek van alle voorstellingen die de laatste jaren gemaakt werden. Vaak wordt zijn vakmanschap en lichttovenarij gelauwerd in de pers naar aanleiding van een première. Zijn vakmanschap is van onschatbare waarde bij een specifiek vak als figurentheater. Voor *Troebel Water* voorzag Defossez niet enkel het lichtplan, maar ook het idee voor het decor en de uitvoering ervan schrijft hij op zijn palmares.

POPPEM

Steven Luca Groenen is na zijn studie aan de "Design Academy vrijwel direct als poppenspeler aan de slag gegaan. Als assistent van onder andere Onny Huisink, Feike Boschma en Otto van der Mieden leerde hij de knepen van het vak. Voor Steven Luca is figurentheater een mooie symbiose tussen vormgeving en theater. Na zijn succesvolle zaalvoorstelling *Bal* en het wereldwijde succes van zijn poëtische act *François Blanc*. Heeft Groenen sinds dit jaar zijn eigen theater in Lier (Pine Lodge Theatre), waar hij jonge poppenspelers/makers een kans geeft kennis te maken met professioneel figurentheater.

De poppen die in *Troebel Water* gebruikt worden zijn gebaseerd op de technische ontwerpen van Hansjürgen Fetting.

Voor de poppen werden **Dries Dewin** en **Astrid Michaelis** door Groenen bij de creatie van de poppen betrokken. Dewin heeft een opleiding 'Beeldende kunsten' aan de Koninklijke academie voor schone kunsten in Antwerpen achter de kiezen. Hij is in eerste instantie werkzaam als theatermaker en acteur/poppenspeler. Michaelis behaalde haar master theaterkostuumontwerp aan de modeacademie in Antwerpen en bouwt aan haar palmares als costumière.

4. DE PERSONAGES

TOMMY is 11 jaar en woont samen met zijn moeder in een caravan onder de brug van de autostrade. Hij moet vooral voor zichzelf zorgen en dat lukt niet altijd even goed. Af en toe ontsnapt Tommy 's nachts uit de caravan om over de autostrade te gaan lopen. Hij is zot van moto's en van Jacky, want die heeft een moto.

VANESSA is 26 en is de moeder van Tommy. Ze werd zwanger op haar 15de en zorgt nu alleen voor haar zoon. Die verantwoordelijkheid vindt ze niet altijd evident en het loopt wel eens mis. Ze vult haar dagen vooral met uitgaan en uitslapen. En met discussies met Jacky en haar vriendinnen.

JACKY is een vriend van Vanessa, wat niet wegneemt dat ze vaak ruzie maken. Hij werkt bij een begrafenisondernemer. Op een bepaald moment gaat hij bijklussen als stuntman op de kermis: hij rijdt er met zijn moto in een ton. Tommy vindt Jacky gelukkig. En omgekeerd is de liefde al even groot.

ROGER woont aan de overkant van de autoweg. Hoewel Vanessa het Tommy verbiedt, gaat Tommy vaak bij Roger op bezoek. Ze zijn goede vrienden. Roger is oud en heeft maar één been. Hij vertelt veel verhalen aan Tommy, maar vaak weet Tommy niet wat hij daarvan moet denken.

MEESTER VAN LAERE HENDRIK is de meester van Tommy.

COIS komt maar heel even in het verhaal voor, maar blijkt de spil te zijn waar alles rond draait.

5. DE TITEL

In veel klasgroepen wordt er vooraf geassocieerd rond de titel van een voorstelling. Waarover zou een verhaal met als titel "Troebel Water" kunnen gaan? De klassen die de try-outs van Troebel Water bijwoonden, kwamen allemaal op hetzelfde spoor terecht: water – troebel – vervuild – milieu – drinkwater voor iedereen - ...

Elke groep had het echter bij het verkeerde eind. De titel van de voorstelling wijst op het troebel beeld dat Tommy heeft over zijn eigen leven. De vele vragen waarmee hij worstelt, worden door niemand beantwoord. En als hij al eens iets opvangt, dan maakt dat alleen maar alles ingewikkelder.

6. THEMA'S

In de voorstellingen komen verschillende thema's aan bod, uiteraard meer dan degene die wij hier zullen aanhalen. Voor elk thema geven we een korte eerste aanzet tot uitwerking ervan in de klas. Afhankelijk van de leeftijd van de kinderen kan dit aangevuld worden met eigen opdrachten of informatie.

Deze bespreking gebeurt best pas **na de voorstelling** omdat er anders te veel wordt prijsgegeven over het verhaal dat ze te zien zullen krijgen.

... Geheimen ...

"Heel mijn leven is kinderen niet toegelaten."

Tommy leeft in een wereld vol geheimen. Hij voelt dat hij allerlei dingen niet weet, hij vindt zijn leven "raar" en vraagt zich af waarom hij zo anders is dan de rest van zijn klas. De volwassenen rondom hem – Vanessa, Jacky en Roger – willen of kunnen hem geen duidelijke antwoorden geven. Tommy voelt zich buitengesloten en loopt uiteindelijk zelfs weg van huis.

- ◆ Hoe kijken jongeren naar geheimen die hun ouders voor hen zouden hebben? En welke geheimen hebben zij voor hun ouders?
- ◆ Soorten geheimen: briefgeheim, beroepsgeheim, taboes, gedeelde geheimen, geheime codes,...
- ◆ Gezonde vs ongezonde geheimen?

... Een eigen plek ...

"Op school: een lange witte streep, dan kan er niemand nog aan mij."

Tommy's grootste wens is om zo snel te kunnen lopen dat de stippelijnen op de autosnelweg één lange witte lijn wordt *"want daar moogt ge niet over van de flikken."*

Deze fantasie is de enige mogelijkheid voor hem om tot een plek voor zichzelf te komen. Een plek waar hij zich veilig voelt en niet langer moet opboksen tegen pestkoppen, geheimen, ruzies,...

- ◆ Welke plekjes hebben jongeren voor zichzelf? Wat is het belang daarvan?
- ◆ Kan zo'n plek ook 'in je hoofd' zitten?
- ◆ Waarvoor of voor wie willen jongeren zich afsluiten? En hoe maken ze duidelijk wie er wel en niet binnen mag?

... Gezinnen in alle maten en gewichten ...

"Bij de helft van mijn klas is het altijd bij mama en papa. Bij de andere helft is het een week bij papa en een week bij mama. Maar bij mij is het niks van dat."

Zowel de situatie van Tommy als de verhalen die hij vertelt over zijn klasgenootjes, verwijzen meermaals naar zeer uiteenlopende gezinssituaties. Meer dan ooit behoort deze variatie tot de dagelijkse realiteit van kinderen, jongeren en volwassenen. Het roept op om termen als 'gezin' en 'familie' te herdefiniëren. Hier ligt een zeer rijk onderwerp om met jongeren te bespreken.

- ◆ Verschillende soorten gezinnen? Verschillen vs overeenkomsten?
- ◆ Individuele verschillen vs culturele verschillen?
- ◆ Echtscheiding, hoe gaan kinderen en jongeren hiermee om? > www.tweehuizen.be

... Armoede in Vlaanderen ...

"Wij zijn vogels voor de kat meneer, omdat de wereld niet gemaakt is voor vogels gelijk wij."

Tommy en Vanessa leven in armoede. Voor veel jongeren is armoede een "ver van mijn bed"-show die zich vaak aan de andere kant van de wereld afspeelt. Waarvan ze zich zelden bewust zijn, is dat zo'n 14% van de mensen in België onder de armoedegrens leeft. Wat betekent dit?

- ◆ Waaruit kon je afleiden dat Tommy arm is?
- ◆ Heeft armoede enkel met geld te maken?
- ◆ Dit onderwerp kan in het kader van kinderrechten verder besproken worden > www.kinderrechten.be

... Weg...

“Weglopen en in de weg lopen.... Da's toch bijna hetzelfde.”

In de voorstelling wil Tommy weg geraken uit zijn leven van alledag. Op een bepaald moment loopt hij echt weg, maar hij vlucht vooral in zijn hoofd en in zijn fantasie.

Hij wil vluchten uit de realiteit omdat hij ervan overtuigd is dat het elders beter is. De term ‘escapisme’ wordt hiervoor vaak gebruikt.

Escapisme wordt toegeschreven aan iemand die zich terugtrekt in een "andere wereld", zoals amusement, fantasie, hobby, theater, videospellen, boeken of film.

Dit thema leunt zeer dicht aan bij het thema “een eigen plek”.

- ◆ Bekijken jongeren wegvlugten uit de realiteit als iets positief of iets negatief?
- ◆ Op welke manier ontsnappen zij aan de werkelijkheid van alle dag?
- ◆ Zijn er ook gevaarlijke manieren van escapisme?

4. Evaluatieformulier

We krijgen graag feedback over de voorstelling van de jongeren die kwamen kijken. Hieronder vindt u een evaluatieformulier dat u individueel kan laten invullen of klassikaal kan beantwoorden.

Uiteraard zijn uitgebreidere evaluaties ook steeds welkom!

Alles mag gestuurd worden naar:

Ultima Thule

Kazemattenstraat 17

9000 Gent

Of via mail: info@ultima-thule.be

Evaluatie van de voorstelling “TROEBEL WATER”

1. Wat vond je van het verhaal?

2. Had je al eerder een voorstelling van Ultima Thule of een ander gezelschap dat met poppen speelt gezien? Wat vond je van de poppen?

3. Welke scène vond je mooi, grappig, aangrijpend?

4. Hoe zou je de voorstelling met drie woorden omschrijven?

5. Hoe vond je de voorstelling?

- adembenemend goed
- goed
- aangenaam
- redelijk
- slecht

6. Wat denk je dat de klas van de voorstelling vond?

- adembenemend goed
- goed
- aangenaam
- redelijk
- slecht

7. Was je al eens naar een figurentheatervoorstelling geweest?

- ja
- nee

8. Had je al gehoord van Ultima Thule?

- ja
- nee

9. Vind je een Ultima Thule-voorstelling voor herhaling vatbaar?

- ja
- nee

Heb je eventueel andere opmerkingen?